Velkuan Sanomat

Julkaisija Pro Sinervo ry: prosinervo@gmail.com facebook.com/sinervontalo

Velkuan ja Livonsaaren alueella Naantalissa ilmestyvä paikallinen tiedotuslehti

Nro 4 10.4.2015

Lämpimät kiitokset

***202-juhlan** osallistujille ja toiminnan tukijoille! Tuki kannustaa jatkamaan työtä!*

t. Tuulikki, Kirsti ja Anja

Sinervolla tapahtuu

Keskiviikkona 15.4. kello 12.30 Saariston linnut, kasvit ja maisemat kuvina -esitelmä, biologi Mikael von Numers. Tervetuloa!

Torstaina 16.4. kello 17.30 Pro Sinervo ry:n vuosikokous. Käsitellään sääntömääräiset asiat ja Tiina Lehtonen Naantalin 4H-yhdistyksestä kertoo työn alla olevasta leader-hankesuunnitelmasta. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Sunnuntaina 19.4. kello 13–15 Pop Up -ravintola: Paistetut silakat ja muusi.

Maanantaisin kello 13.30 4H-kerho.

Tiistaisin kello 14–15 muskari ja 15.20–16.45 musiikkinäytelmäkerho. Näytelmä esitetään yleisölle 3.5. kello 14! Piano- ja laulutunnit tiistaisin.

Keskiviikkoisin 9.30–11.30 Terhokerho: maksuton, kaikille avoin kohtaamis- ja kahvittelupaikka.

Kello 13 maksuton kuntokerho ikäihmisille Sinervon talon kuntohuoneessa! Ei kuntokerhoa ystäväpiiripäivinä eli 15.4. ja 20.5.

Sinervon puoti ja kirppis avataan 23.5.

Sinervon käsityöläisten kesäpuodin ja kirppiksen avajaisia vietetään samaan aikaan silakkatapahtuman kanssa.

Lauantaina 23. toukokuuta Teersalon rannassa on vilinää: ulkona kuhisee Rysän päällä Velkuassa -silakkatapahtuma ja Sinervon seinien suojissa juhlitaan kesäpuodin avajaisia.

Puotiin tulee viimevuotiseen tapaan myyntiin paikallisten käsityöläisten itse tekemiä tuotteita. Sinervolla toivotaan, että sekä viime kesän myyjät että uudet tekijät ilmoittautuisivat jo huhtikuussa Tuulikki Ovaskalle (p. 040 358 4667) tai Kirsti Martikaiselle (p. 050 370 4655) tai yhdistyksen sähköpostiin prosinervo@gmail.com.

– Sinervolle tulee ryhmiä tutustumaan jo toukokuun lopun aikana, eli avajaisista lähtien puodissa pitää olla myytävää. Puikot, taltat ja siveltimet heilumaan, Tuulikki ja Kirsti kannustavat.

12.6. alkaen joka päivä

Avajaisten jälkeen puoti on auki 26.5. sekä 28.5. kello 12–14 ja 12.6. alkaen päivittäin paitsi maanantaisin sekä juhannusaattona ja -päivänä.

Tuotteiden myynnin puodissa hoitavat vapaaehtoiset ja talon työntekijät. Paikkamaksu koko kesän ajaksi on 15 euroa ja yhdistys verottaa myynistä lisäksi 15 prosentin provision.

Sinervon puodista löytää taas kesällä paikallisia käsitöitä, taidetta ja kirjallisuutta.

Koulunkäyntiä 50-luvun Velkuassa

Kirsti Martikainen kertoo, millaista oli käydä koulua Velkuassa 50-luvulla.

Aloitin kansakoulun vuoden 1951 syksyllä. Koulu oli Palvassa samassa rakennuksessa kuin nykyäänkin. Mutta se oli paljon nykyistä pienempi; luokkahuoneita oli kaksi, alakoulu (luokat 1-2, myöhemmin luokat 1-3) ja yläkoulu (luokat 3-7).

Asuin Teersalossa, jonne juuri 50-luvun alussa oli saatu sähköt ja maantie. Ja taisipa koulullakin jo olla sähkö sitä aloittaessani. Teersalolaisilla oli yhteinen kouluvene Jussilan rannassa; se oli iso soutuvene, kahden tai kolmen soudettava. Muistan, että yleensä aamulla soutivat isommat pojat - veljeni Hannu ja Heikki, Laakson Matti, Seppälän Voltti - iltapäivällä kelpasivat heikommatkin soutajat. Vene soudettiin Vanhantuvan rantaan, nykyisestä lossirannasta vähän pohjoiseen; yleensä kuljettiin Rännin eteläpuolelta, mutta tuulen niin vaatiessa pohjoispuolelta. En muista, että koskaan olisi kovan tuulen takia jäänyt kouluun menemättä. Vanhantuvan rannasta käveltiin koululle. Meillä teersalolaisilla oli sentään varsin lyhyt venematka, paljon pitempi oli Toimion ja Härmälän lapsilla, jotka kulkivat yhteisellä moottoriveneellä, samoin Munninmaan lapset.

Talvella kuljettiin jään yli. Yleensä aina päästiin kulkemaan. Kun Palvan aukon jäät olivat heikkoja, kuljettiin Mustaluodon kautta, siellä jäät tulivat aikaisemmin ja sulivat myöhemmin. Heikkojen jäiden aikaan oli aina joku aikuinen kokemassa jäätä. Silloin jäällä piti kulkea kiltisti peräkkäin. Joskus harvoin kävi niin, ettei päästy kouluun tai oli jäätävä yöksi Palvaan Selma-tädin (Selma Lailuoto, entinen kätilö, ei täti, mutta jotain sukua isän puolelta) luokse. Kun jäät vahvistuivat, kuljettiin kouluun potkukelkalla tai suksilla.

Luokkatovereitani ensimmäisellä luokalla olivat Toimion Helena (asuu nykyään Pohjanmaalla) ja Saarisen (Munninmaan) Rauno, joka yhä asuu kotisaarellaan. Luokkaa ylempänä olivat Lasse Aimonen, Reijo Pursimo, Marja-Liisa Toimio ja Olli Pihlasto. Opettajana oli kahden ensimmäisen kouluvuoteni aikana Selma Salonen, kolmannella Raili Molkka ja neljännellä Eeva Lehtisalo, joka opetti silloin yläkoulussa, mutta taisi sitten siirtyä alakoulun opettajaksi Reini Koivusalon tultua yläkoulun opettajaksi. Neljännen luokan jälkeen pyrin ja pääsinkin oppikouluun Turkuun.

En osannut lukea kouluun mennessäni, mutta pian sen taidon opin ja on niitä kirjoja sen jälkeen tullutkin luettua. Laskemisessa olin aika hyvä, muistan, että sain kehumisia, kun osasin ensimmäisellä luokalla laskea toisenkin luokan laskuja. Käsitöissä tehtiin ainakin patalappuja. Selma-opettajamme oli sitä mieltä, että ensiluokkalaisille ei voi antaa hyviä numeroita todistukseen, pitää jättää parantamisen varaa. Joten kaikilla oli muistaakseni ensimmäisessä todistuksissa enimmäkseen nelosia ja viitosia.

Välitunneilla ja urheilutunneilla pelattiin palloa (kuningaspalloa, pesäpalloa), talvella laskettiin mäkeä koulun takana; mäki tuntui paljon suuremmalta silloin. Talvella pidettiin hiihtokilpailuja.

Koulusta saatiin lämmin ruoka, mutta maidot ja voileivät tuotiin kotoa. Mieleeni on jäänyt, että ainakin meillä joululahjapakettien paperit säästettiin ja niitä käytettiin eväspapereina, se oli sen ajan kierrätystä. Syksyllä piti poimia puolukoita ja viedä niitä kouluun.

Juhliakin pidettiin: suurin juhla varmaan oli kuusijuhla, oli paljon ohjelmaa, tuli joulupukki ja toi paketteja. Sitten pidettiin äitienpäiväjuhla, jossa tytöt kukittivat äidit sini- tai valkovuokoilla. Pidettiin myös raittiusjuhlia. Kuusijuhlien yksi jännityksen aihe oli se, miten sinne mentäisiin, veneellä vai kestäisikö jää. Yhden juhlaesiintymisen muistan erityisesti, olin silloin varmaan kolmannella tai neljännellä luokalla: Velkuan koulu esitti Prinsessa Ruususen; ohjaajana oli silloinen alakoulun opettaja Maija-Liisa (sukunimeä en muista) Itselläni oli vaatimaton haltijan osa, mutta merkittäviin suorituksiin ylsivät muistaaksi esim. Aimosen Lasse ja veljeni Heikki ja Ilkka.

Näin muisteli Velkuaan paluumuuttanut Kirsti Martikainen (os. Henttula) Kuntatiedotteessa kymmenisen vuotta sitten. Kirstin koulumuistot jatkuvat Velkuan Sanomien seuraavassa numerossa!

Henttulan kouluikäisiä lapsia ja heidän serkuksiaan 1950-luvun puolivälissä.

Kokous tai juhlat Sinervolla

Kokousvuokra Sinervon salissa 20 euroa. Kokoustarjoilut: kahvi + pulla 3 euroa, kahvi + täytetty sämpylä 4euroa.

Salia vuokrataan myös juhlakäyttöön!

Tiedustelut ja varaukset:
0403584 667 / Tuulikki

Kesäistä Velkuaa ja velkualaisia kauan sitten – Pekka Pihlanto

Sanavalmista nousevaa polvea

1940-luvulla Palvassa oli vielä palveluja tarjolla. Koulun vieressä Koivisto-nimisessä talossa oli posti. Seuraavassa talossa osuuskauppa ja sen takahuoneessa Velkuan osuuskassan konttori.

Aune-täti oli osuuskassanhoitaja ja piti torstaisin kassaa auki. Lauri Valtonen on kertonut, että Aune oli tarkka kassan rahoista. Kun asiakas nosti omalta tililtään rahaa esimerkiksi maatalouskoneen ostoon, Aune saattoi kysellä, miksi asiakas nosti koko kauppasumman: ”Eik sul koton lainkka raha ol?” hän ihmetteli.

Vähän matkaa kaupasta eteenpäin asui kätilö Selma Lailuoto Tervahovi-nimisessä talossaan, ja hoiti lääkevarastoa, mistä sai ostaa käsikauppalääkkeitä. Kesäaikaan hätätapauksessa saattoi saada lääkärin apua ystävälliseltä Ervon tohtorilta, Liisa Hyväriseltä.

Osuuskaupan toiminta oli elintarvikkeiden osalta vaikeaa, sillä jääkaappi oli olemattoman pieni. Tuoretuotteita piti tilata ja noutaa heti, kun tavarat oli tuotu Teersalosta. Kerran Pietilän Valde jäi ilman laskiaispullia, ja niinpä hän jätti heti tilauksen sisään ensi laskiaiseksi. Kauppias hiukan loukkaantui näin pitkäjänteisestä tilauksesta.

Palvan kesinä tutustuimme Aune-tädin seurassa maalaishäihin. Pikkupoikia kiinnostivat erityisesti hääohjelmaan kuuluvat tanssit läheisessä ladossa. Elävä orkesteri soitti ja lauloi ”Kulkurin valssit” ja muut sen ajan kestohitit. Ruokatarjoilu oli runsasta – pidoistahan häissä oli kysymys. Siihen aikaan moni paastosikin ennen häitä, että jaksoi ahtaa hääruokia itseensä. Pula-aika oli vielä hyvässä muistissa.

Aikanaan eli vuonna 1949 Pappa ja Mamma väsyivät talonpitoon ja muuttivat Aune-tädin kanssa näkömatkan päästä Riihimäestä sijaitsevaan Vapalaan. Suunnilleen näihin aikoihin Palvaan saatiin sähkö: valot syttyivät jouluaattona. Oli se suuri uudistus, kun öljylamput voitiin viedä tarpeettomina vinttiin.

Aune-täti 1954

Riihimäen maat vuokrattiin naapuritalon pojalle Pentti Pietilälle, ja hän muutti Leilan ja Harrin kanssa talon tupaan ja kahteen kamariin. Pian perheeseen syntyi Harrin seuraksi Leena.

Sali ja yksi kamari sekä vinttikamarit jäivät meidän perheemme kesäasunnoksi. Matti ja minä vietimme osan kesälomistamme Pappan, Mamman ja Aunen luona Vapassa ja siirryimme isän kesäloman tultua Riihimäen vinttikamariin, tuttuun kesähuoneeseemme. Myöhemmin yövyimme Kuurluotoon rakentamassamme kalamajassa.

Kun Harri vähän kasvoi, hän vietti paljon aikaa meidän kanssamme. Hän osoittautui jo pienenä oppivaiseksi ja sanavalmiiksi pojaksi.

Puhumaan opittuaan Harri alkoi käyttää silloin tällöin myös kirosanoja. Pentti oli tahtomattaan toiminut siinä opettajana. Leila yritti pitää kuria – kuten Harri itse asian ilmaisi: ”pyhiliinan huippua tuli korville” herkästi. Meidän isämme ei suvainnut kiroilua lainkaan. Kun Harrilta lipsahti salin puolella paha sana, isä-Niilo näytti tuikeana sormella ovea ja Harri kipitti vilkkaasti tuvan puolelle. Kun isä lähti kaupungissa käymään, Harri tuli saliin leveästi hymyillen: ”Niilo o Tuluss, nyt saa kilot”.

Harri vinoili meidän harrastuksiamme. Meillä oli tapana kiinnittää kullanvärinen nasta itse tekemiimme keppeihin aina, kun niillä oli saatu käärme tapetuksi. Silloin tapettiin niin kyyt kuin rantakäärmeetkin. Sanottiinhan Raamatussakin, että käärme on pistävä sinua kantapäähän, ja sinä olet murskaava sen pään. Harri totesi miesmäisesti: ”Voi piru noitten kärmekeppittes kans!” Se hiukan latisti intoamme herrastella keppeinemme.

Kerran rakensimme vinttiin narua pitkin liikkuvan kummituksen. Harri pakeni sitä salin kirjoituspöydän alle ja selitti nähneensä, että ”sil ol punane kiäl ulkon lärvist”. Leila huusi poikansa pois: ”Tult tuppa...!”

Siihen aikaan kotieläimet vietiin teurastettaviksi teurastamoon. Siitäpä tuli sanonta, jota Harri tarpeen tullen viljeli: ”Men Karjakuntta rauhottuma.”

Leila hoiteli antaumuksella vasikoitaan. Usein ne aiheuttivat vaivaa karkailemalla aitauksestaan peltoon. Silloin Harri saattoi juosta pienillä jaloillaan taloon ja huutaa: ”Ämmät appuun, vasikka o vallallas!”.

Leila oli hellä- ja hyväluontoinen ihminen, Pentti karskimpi luonne. Kun kesän päättyessä muutimme kaupunkiin, Leila ja Harri hyvästelivät meitä itkien veräjällä. Pentti tokaisi tähän: ”Ova nii pehmiöi.” Oli se meidänkin mielestämme haikea hetki, sillä seuraavaan kesään oli vielä niin mittaamattoman pitkä aika.

Pekka Pihlanto on liiketaloustieteen emeritusprofessori Turun kauppakorkeakoulusta (Turun yliopisto). Hän asuu talvet Turussa ja kesät Velkuassa Palvassa.

Ranta KLUBI

Rantaklubi ja Rantapuoti
Avoinna maanantaista torstaihin klo 10–17
perjantaina ja lauantaina 10–18
Sunnuntaisin suljettu.
p. 02 2525 927, facebook.com/rantaklubi

Sepelit ja mullat kevään kunnostustöihin

Roskalavat ja kappale-tavaran kuljetukset

Kauttamme myös kaivuu- ja muut koneurakointi-palvelut

Jukka Pietilä
045-6313114
www.jukkapietila.fi

Livonsaaren Kyläkauppa

Elintarvikkeiden lisäksi rautakauppatavaraa (isot erät tilauksesta), pienkonebensaa, nestekaasua, multaa, lannoitteita, kuivikkeita yms.
Kysy rohkeasti!

Puh. 044 989 8077
Avoinna joka päivä.

Livonsaaren Kyläkauppa

Kurjen tilan lihatuotteita:

Jauhelihaa, keittolihaa, paistia ym. Nakkeja, makkaraa.

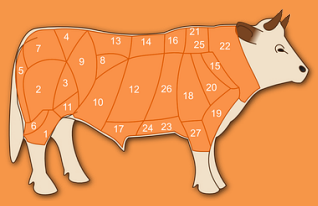

Sopimuksen mukaan:
p. 040 531 8122 / Leena Raita

Velkuan koulun kannatusyhdistys on vietänyt viime vuosina hiljaiseloa ja kaipaa elvytystä! Nyt etsitään aikuisia, jotka ovat halukkaita ja innostuneita toimimaan yhdistyksessä ja luomaan entistä parempia edellytyksiä koulun ja koululaisten arkeen ja juhlaan.
Jos olet kiinnostunut yhdistyksessä toimimisesta, tule **Palvaan koululle maanantaina 27.4. kello 18.15** keskustelemaan ja vaikuttamaan yhdistyksen tulevaisuuteen.
Terveisin Mika Mäkilä, Velkuan koulun kannatusyhdistyksen puheenjohtaja

Ilmoita Velkuan Sanomissa:
Pikkuilmoitus 20 euroa, 1/4-sivu 40 euroa, 1/2 sivu 60 euroa ja 1 sivu 120 euroa.
Lunastamalla ilmoitustilan kerralla kolmeen peräkkäiseen lehteen saa noin 15 prosentin alennuksen.
Kysy lisää Tuulikilta! **Toukokuun aineistopäivä 6.5.**

Toukokuun Velkuan Sanomat ilmestyy 15.5. Aineistot 6.5. mennessä sähköpostilla: prosinervo@gmail.com tai paperipostina: Pro Sinervo ry, Sauniementie 8 as 1, 21195 Velkua. Lehden taitto ja ulkoasu: Viestintäosasto Susanna Viljanen, viestintaosasto.fi

Kesäkuun Velkuan Sanomat on laajempi **Velkuan ja Livonsaaren kesälehti**, jota jaetaan myös kesäasukkaille ja matkailijoille. Toivomme kesälehden tapahtumakalenteriin tietoja ja ilmoituksia kaikista alueen kesätapahtumista sekä yhdistysten, yritysten ja yksityisten ilmoituksia! Aineistot toukokuun loppuun mennessä: prosinervo@gmail.com tai Tuulikille.